

uw binnenste, en ziet eens waar uw hart is. Waarmede gaat gij uit en in? Waarmede slaapt en ontwaakt gij? Waar denkt of spreekt gij het liefste of het meeste van? Waar maakt gij het meeste werk van, is het van **God** en den **Heere** JEZUS? Is het van het bidden? Is het van het **Woord**? Is het van de dienst van God? Hieraan kunt gij het weten, welk uwe schat is: want daar uw hart is, daar zal ook uwe schat zijn.

III

Er schiet ons over te overwegen, welke drangredenen er in deze woorden liggen, om niet de aardsche, maar de Hemelsche schatten te vergaderen. Zijn daar drangredenen in? Ja! de Heere JEZUS wil zeggen. 1°. Als gij de aardsche schatten vergadert, dan besteed gij uw hart omtrent zulke dingen, die uw hart onwaardig zijn. Dan laat gij uwe oogen gaan op hetgeen niets is; dan gaan uwe overdenkingen, uwe begeerten en verlangen naar dingen, daar uwe ziel niet bij leven kan, en daarom laat varen de valsche schat, en vergadert voor u, voor uwe kinderen en voor uwe vrienden de ware schat; zorg toch niet meer voor het ligchaam als voor de ziel. Ik sta voor het ligchaam in, zeide de Heer; ik zorg voor u, en daarom weest voor geene dingen bezorgd, maar werpt alle uwe bekommelingen op mij, ik zal het voor u maken. 2°. Is ons hart, waar onze schat is, dan is het immers beter de hemelsche schatten te zoeken; want dan vergadert men zulke schatten, die ons hart kunnen vergenoegen en vertroosten. O 1 die hemelsche schatten komen het best te pas in den nood en dood. Ja, als vleesch en hart bezwijkt, dan komt die schat nog te pas. Wat kwam die ware schat te pas aan JOZEF in Egypte, en wat kwam ze MOZES te pas in het hof van PHARAO en in de woestijnen; wat kwam ze DANIËL te pas in den

den kuil der leeuwen , JONAS in den visch , EN PAULUS en SILAS in het gevangenhuis ! 0 , als gij in ongelegenheid komt , gebruikt dan deze fchat ; gaat dan naar den Heere JESUS , gaat dan naar den H. Geest , gaat dan naar het Woord en de genademiddelen. Ja , maak dan gebruik' van die schatten , die gij nog te wachten hebt ; daat kunt ge u dan mede troosten en zeggen : *want onze ligte verdrukkinge , die zeer haast voorbijgaat , werkt ons een gansch zeer uitnemend eeuwig gewigt der heerlijkheid.* 3°. Als ons hart is , waar onze fchat is , dan hangt van het vergaderen van de goede of kwade fchat onze zaligheid Of onze verdoemenis af. Vergaderen wij dan de aardfche fchatten , dan behooren wij tot de lieden , die van deze wereld zijn , welker deel alleen in dit leven is , en dan zullen wij met de wereld moeten verloren gaan ; dan zal tot ons gezegd worden , gelijk vader ABRAHAM zeide tot den rijken' man , Luk , XVI : 25 : *Kind , gedenkt , dat gij uw goed ontvangen' hebt in uw leven , en daarom leidt gij nu smarte ;* maar als wij de hemelfche schatten vergaderen , dan hebben wij deel aan duurzaam en bestendig goed , dan hebben wij een eeuwig gewigt van heerlijkheid te verwachten ! 0 , wie zoude dan niet met MOZES de fmaadheid van CHRISTUS grooter rijkdom achten , dan alle de fchatten van Egypte ! Wie zoude niet met PAULUS uitroepen : *Want ik houde het daarvoor , dat het lijden dezès tegenwoordigen tijds niet te waarden is tegen de heerlijkheid , die aan ons zal geopenbaard worden.*

IV.

in ons toepasfelijk gedeelte zullen wij 1°. eenige geoedszwarigheden oplosfen , en 2°. een woord tot ontdekking van onbekeerden en tot opwekking van Gods kinderen spreken.

De *eerste zwaarigheid is* , of het voor een kind Gods, zelfs wanneer hij rijk is in de: genade , niet nadeelig is , ook deel te hebben aan de aardfche schatten? Wij antwoorden : neen ! als er uw hart maar niet in is ; integendeel , gij hebt het als een groot voorregt aan te merken : want gij zijt een van die kinderen Gods, die dubbel gelukkig zijn ; gij hebt een dubbelde portie ; gij zijt dubbelde erfgenamen ; gij erft de goederen van den troon en van den voetbank ; de goederen (zoo als men het wel eens Uitdrukt) van God rechterhand en van Gods linkerhand , gij zijt van die vrienden , die wat vooruit erven ; rijke kinderen Gods , gij zijt van die BENJAMINS onder de vromen , die een dubbel deel krijgen. Zoudt gij ongelukkig zijn , gij hebt gelegenheid om de nooddruftigen te helpen , om weduwen en weezen te verkwikken ; ja , om aan Land en' Kerk het meeste nut te doen. JOZEF van *Arimathea* kon wat uitwerken boven anderen ! gij kunt er een voorftander der gemeenten door wezen : en bijgevolg kunt gij wel zien, dat het geen nadeel, maar voordeel is, als iemand genade heeft, dat hij ook een bezitter van tijdelijke goederen is;

De *tweede gemoedszwaarigheid is*: bezitten Gods kinderen hunnen fchat anders als de wereld ? Ja ! zij zijn er los van : als een Godvruchtig man of vrouw een' tijdelijken fchat bezitten , dan gebruiken zij dien 1°. aldus, dat, zij zeggen : Heere! ik heb een fchat , die is geestelijk , en daar leeft mijn hart in ; maar Gij hebt mij nog eenige andere fchatjes gegeven, en die wegen mij zoo veel niet ; dat zijn slechts ligchamelijke fchatjes , daar zoek ik los van te zijn ; befchikt daarover, Heere ! zoo als 't u belieft ; neem die , of geef die, zoo als het u behaagd. Ziet dat in DAVID , 2 Sam. XV: 25 , 26. *Indien ik genade zal vinden in des Heeren oogen, zoo zal hij mij wederhalen en zal mij de arke laten zien ; mitsgaders zijne woningen. Maar indien hij zal zeggen,*

gen: ik heb geen lust tot u: ziet hier ben ik; hij doe mij, zoo als het in zijne oogten goed is; al zeide God, wil hij zeggen, DAVID moet geen Koning zijn, hier ben ik, ik ben tevreden. Ziet het ook in AGUR, Prov. XXX: 6. Zijn hart zat niet in de aardfche schatten. Geef mij niet te veel goed, Heere, zegt hij. Maar voed mij met het brood mijns bescheiden deels. 2°. Als de kinderen Gods te vast raken aan het tijdelijke, zij schreijen en bidden zich los, om zoo met JAKOB te kunnen zeggen: ben ik van kinderen, of goederen, beroofd, zoo ben ik beroofd; zij weten, dat de gedaante dezer wereld voorbijgaat. Zij volgen de lessen van PAULUS, I Cor. VII: 29, 30. Maar dit zegge ik, broeders, dat de tijd voorts kort is; ook dat die wijven hebben, zouden zijn als niet hebbende, en die weenen, als niet weenende, en die blijde zijn, als niet blijde zijnde, en die kopen, als niet bezittende, en die deze wereld gebruiken als niet misbruikende. 0, zij willen hier geen blijvende stad hebben; zij hebben een beter goed in het oog; zij verwachten een stad, die fundamenten heeft, en zij hopen op die onverderfelijke, onbevlekkelijke en onverwelkelijke erfenisfe, die in den Hemel bewaard is. 3°. Wat doen de vromen, die tijdelijke goederen bezitten? Ach, zij doen het schepsel niet zuchten; zij gaan het niet misbruiken; zij steken niet op in hovaardij! Ik Wil nederig en ootmoedig blijven voor den Heer en voor de menschen, zeggen zij; zij zijn van die stille rijken in den lande, die niet veel zwier maken. 0, zij zoeken hunne eer niet in het omhangen van goud, of zilver, of kostelijke kleederen, maar in het onverderfelijke versierfel van een' stillen en zachtmoedigen geest, die kostelijk is voor God. 4°. Zij maken een goed gebruik van hunne goederen. Daar leven er zoo velen van! Zij doen als die Godvruchtige vrouwen, welke den Heere JEZUS dienden van hare goederen, Luk. VIII: 2, 3, of als

de oude **BARZILLAI**, die aan **DAVID** en zijne mannen allerlei verkwikkingen **bragt**, als zij moede, hongerig en dorstig in de woestijnen waren , 2 Sam- XVII: 27, 29, of zij doen als **DORCAS**, die rokken en kleederen maakte voor ' behoefligen, Hand. IX: 39. Zij dienen de armen niet alleen van hunne lichamelijke, maar ook van hunne geestelijke goederen , door hen eens aan te spreken, te **waarschuwen**, **op** te wekken en uit te lokken , of door hun raad of **bestuur** te geven, of door te vertroosten ; ziet **zoo handelen** de rijke Godvruchtigen , en dus toonen zij hunne tijdelijke **schatten** op eene geheel andere wijze te bezitten als de **Goddelloozen**.

Laten wij nu nog een woordje tot ontdekking en opwekking **spreken. 1º**. Tot de rijken en tot de armen. Kijke menschen, die van God met overvloedige middelen gezegend zijt , hoe **staat** gij er bij? Zit uw hart niet in uw **schatten**? Maakt gij niet meer werk van uwe eigen **huizen** als van Gods huis ? Kunt gij **u** niet meer vermaken in uwe luthoven, als in Gods inzettingen? Vindt gij niet meer smaak in uwe lekkere **spijs** of drank , of in kaart- en **dobbelspel**, of in het lezen van onnutte boeken , als in het dierbaar Woord van God? Verlangt gij niet meer naar uwe ijdele **gezelschappen** , als om een gezelle te zijn van diegenen , die den **Heere vreezen**? Acht gij het goud niet boven **God**? Het **schepsel** boven den Schepper ? En **zoudt** gij God den Hemel wel niet willen laten , als Hij u de aarde maar liet behouden ? Ach , als men **u** eens vroeg : **zijt** gij al bekeerd, hebt gij 'al deel aan den Heere **JEZUS**, zijt gij al verzoenä met God? Hebt gij de ware **schat** al gedocht ? Hebt gij al deel aan de **hemelsche schatten**? O , wat **zoudt** gij moeten **verftommen**! Of als men **u** deze vragen eens voorhield op uw doodbed, wat zoude uwe confcientie dan moeten antwoorden? Ach, hoe bedroevend **zoudt** gij moeten uitroepen: **Ik ben nog onbekeerd!** **ik** heb nog geen deel aan **den**. Middelaar ! ik ben nog

onverzoend met God ! ik ben nog vervreemd van ds hemelsche schatten ! Ach, wat zult gij dan zuchten en kermen over uwe dwaasheid , dat gij u door het schijn-schoon van deze wereld zoo hebt laten betooveren, dat gij uwe oogen hebt laten gaan op hetgene niets is ! Gij zult dan moeten uitroepen: Ach , ik heb om een steen des velds den sneeuw van *Libanon* verlaten ! ik heb den springader des levendigen waters verlaten, om gebroken bakken , die geen water houden. Ach , dan zult gij ondervinden, dat het zeggen van SALOMO waarheid is , **Prov. XI: 4. Goed en doet geen nut ten dagen der verbolgentheid, maar de gerechtigheid reddet van den dood.** Ach ! rijken , mogt gij dan in tijds los raken van uwe tijdelijke goederen , als uw hart onwaardig zijnde; en integendeel daarnaar staan, dat gij deel kreegt aan dat bestendig wezen , dat voor den opregten is weggelegd. **Mogt** gij armen van geesten zoeken te worden ; o, dan wierd gij rijk in den geloove en erfgenamen des koningrijks !

Ja , zullen de geringen naar de wereld', of de gemeene burgers zeggen : dit raakt den rijken slechts , die aardfche schatten bezitten , deze hebben hunne harten bij hunne schatten , doch wij hebben daar geen nood van ; maar wij zeggen u : al hebt gij geen groote schatten , gelijk de rijken , gij kunt *daarom wel kleine schatjes hebben, daar uw hart aan vast is. Maakt gij ook niet meer werk van uw dagelijks beroep en van uwe zondige vermakelijkheden en gezelschappen, als van de hemelsche schatten? Als God u eens zal vragen : waar hebt gij uw tijd mede doorgebracht ? waar hebt gij uw meeste arbeid toe besteed ? waar hebt gij het meest voor gezorgd ? Ach, wat zoude uwe confcientie moeten antwoorden ? zoudt gij niet moeten zeggen : ik heb den meesten tijd besteed in de zonde en in de wereld, en 'in mijn dagelijks beroep ; ik heb het meest gezorgd en gearbeid, om met eer door de wereld te komen ; ik heb het meest vermaak

ge-

gehad in zondige gezelschappen, in herbergen, of schutters hoven, of in het rijden met speelwagens, of in andere wereldsche vermakelijkheden; ach! wij schrikken, als wij er aan denken, hoe onze gemeente vervalt met al die speelwagens, schuttershoven of herbergen; hoe zult gij het maken als God vragen zal: hebt gij deel aan de hemelsche sichten? hebt gij die boven alles begeert en gezocht? hebt gij de kostelijke vindenstijd en al die krachtige middelen der genade, die ik u gegeven heb, wel getrouwelijk waargenomen? hebt gij wel gewerkt om die spijze, die niet vergaat? Hoe zult gij dan moeten verstommen! Ach, Heere, wat zijn onze tijden en zeden bedorven! wat is er een verval niet alleen onder de rijken en de armen, maar ook onder den gemeenen burger! O, wat woelt men om rijk te worden, om aanzien in de wereld te verkrijgen, om den eenen boven den anderen uit te steken, en ondertusfchen worden de hemelsche sichten vergeten en het Woord en de dierbare, genademiddelen klein geacht; wij hopen van den Heere barmhartigheid te zullen verkrijgen, om getrouw te blijven en u aanhoudend te waarschuwen! wij willen rein van uw bloed zijn! Ach, mogten wij u nog kunnen bewegen, om uw hart van de tijdelijke dingen af te trekken en de hemelsche sichten te zoeken! Wij staan nog hier voor uwe aangezigten, om u dezelve in den naam van CHRISTUS te verkondigen; hebt gij er lust toe? Ach, gij kunt dezelve nog voor niet bekomen; en zoudt gij het u op uw doodbed niet beklagen, dat gij naar onzen raad niet geluisterd hadt? Zegt gij: wij kunnen onze harten immers niet losmaken van het scepfel, dat is Gods werk! Ach, geloofde gij het regt, mogt gij dat voor God belijden; ja, mogt gij eens een voetval voor den Heere JEZUS doen, en zeggen: ach, Heere! ik heb geboord, dat gij in de wereld gekomen zijt, om de werken des duivels te verbreken, om de banden der zonde los

te maken , om den gevangenen opening **der gevangenisfen te beschikken** ; ach , mogt **gij** mijne banden eens losmaken , en mij een hart geven , om met MARIA het beste deel te kiezen , dat in eeuwigheid **niet** kan worden weggenomen .

Vromen ! nog een woord tot **u** . Is het niet een **fchande** , dat **gij** ook nog zoo verkleefd zijt aan de aarde en het aardfche ? God zeide tegen **BARUCH** , Jer. XLV: 5 : *Zoudt gij grooten dingen zoeken* . O , dat *mogen* wij tegen **u** ook wel zeggen . Wat wegen **uwe** tijdelijke belangen , uwe eigene eer , voordeel of genoeg , dikwijls zwaarder bij **u** , dan de eere Gods , de belangen van uwe onfterfelijke ziel en de zaligheid van uwen evenmensch ? hebt **gij** daartoe zulk een voorregt van den Heere ontvangen , dat Hij uw deel gegeven heeft aan de erven der heiligen in het licht en aan alle goeds van zijne uitverkorenen , opdat **gij** u nog zoudt vergapen aan een handvol flijk en drek ? O , *gij* zijt al te hoog en te edel van staat , als dat **gij** , gelijk de mollen , in der aarde zoudt wroeten ! Zijt **gij** niet een uitverkoren geflacht , een koninklijk priesterdom , een heilig volk , een verkregen volk , ja erfgenamen van een eeuwig hemelfch koningrijk ? en zult **gij** dan zoo aan het ftof kleven , en krimpen op den voetbank , daar **gij** , als burgers van den Hemel , ook uwen wandel in den Hemel moet hebben , en bedenken de dingen , die boven zijn ! Ach , fchaamt u , en ' wordt fchaamrood ; vernederd er u over voor den Heere , en rigt weder eens op flappe handen en trage knieën , en bid den Heere , dat Hij uw geloof en uwe liefde zoo mag vermeerderen , dat **gij** daardoor moogt opvaren als met de vleugelen eens arends ; ja , dat **gij** moogt zijn als die vrouw , die bekleed was met de zon en de maan was Ónder hare voeten , en op haar hoofd was een kroon van 12 fterren , Openb. XII: 1 . Ja , **gij** zult mogelijk zeggen : was ik maar verzekerd , dat ik deel had aan de hemelfche fchatten , dan zoude ik

, **zoo veel** werk niet maken van de **zienlijke** dingen, **Zegt** mij dan eens , waaraan ik het weten kan ? **Wel**, wij antwoorden u : de Heere JEZUS **zeide** het u, **daar uw hart is.**, **daar is** uw *schat*. Als nu uw hart bij de **hemelsche schatten is**, dan hebt gij er ook deel aan ; ja, maar, **zult** gij zeggen: ik wilde het nog wat **klaarder** en duidelijker hooren. **Wel**, wij willen het u in eenige **teekentjes** zoeken te **toon**en, waaraan gij het kunt weten of gij deel hebt aan de **hemelsche** schatten: **1°**. gij zult daar dan het meeste aan denken ; gij zult kunnen zeggen : de overdenkingen zijn mij **zoo** zoet ; de gedachten van den Hemel en het **hemelsche** zijn mij **zoo** kostelijk ; ik kan er mij **zoo** in verlustigen. **2°**. Gij zult er **zoo** gaarn van spreken of van **hooren spreken** ; als gij in uw huis zit, of als gij uitgaat , of als gij nederligt , of als gij **opstaat** , uw mond zal er gedurig vol van zijn. Zulke **gezelschappen** zijn **zoo** aangenaam , in welke van de hemelsche **schatten** gesproken wordt , en als gij er dat niet vindt; dan kunt gij het er **niet** harden. **3°**. De hemelsche Schatten **begeert** gij dan boven alles ! **0**, gij zult dan kunnen zeggen : Heere! de begeerten van mijne ziel zijn naar u en naar uwe **gemeenschap**, en naar den Middelaar en naar den **Geest**, en naar de goederen van uw **Koningrijk**. **Heere!** wat Gij mij ook onthoudt of ontnemt , laat ik toch deel hebben aan de **hemelsche** schatten ; gij zult dan kunnen zeggen : als ik U heb , o Heere! **zoude** er dan iets anders mij kunnen behagen ? Neen! al gaf mij iemand al het goed van de wereld voor deze **schatten** , ik **zoude** hem ten **eenemaal** verachten. **4°**. Als gij deel hebt aan de hemelsche schatten , dan zult gij **zoo** gaarne zien, dat anderen daar ook deel aan **mog-**ten krijgen. **0** , dat zal dan gedurig **zoo** een voornaam **artikel** van uw gebed **zijn** ; gij zult dan **zoo** zoeken te **werken** op uwen man , of trouw , of kinderen, of **an-**deren, **met** welken gij verkeert , om hun die schatten aan

te 'prijzen ; en het zal u zoo een innig vermaak zijn , als gij ziet of hoort , dat anderen ook lust krijgen , om die hemelfche fchatten te zoeken. *Eindelijk* , gij zult zoo verlangen naar het volkomen bezit van die hemelfche fchatten ! Gij zult met JAKOB kunnen zeggen : *op uwe zaligheid wachte ik, o Heere!* en met JOB : *mijne nieren verlangen zeer in mijn schoot!* Wat zegt gij, Geliefden? zijn u deze zaken bekend , dan hebt gij ook deel aan die hemelfche fchatten. Troost er u dan ook mede; als gij op aarde met eene geringe portie bedeed zijt , o dan kunt gij zingen :

Een' andren **fchat** van **hooger** waarde
 Is 't, daar ik met mijn ziel naar hijg.
 't Is mij genoeg, als ik op aarde
 De kost **flechts** voor dit leven **krijg**.

En als gij dan eens op uw **doodbed** ligt , en als al de **aardsche** fchatten u begeven zullen, vertroost u dan **daarmede** , dat gij een beter en **blijvender** goed in den Hemel hebt ! O , daar houdt. al' dat tijdelijke en **verganke-**lijke en gebrekkelijke op ! Daar is alles eeuwig, een eeuwig buis, een duurzaam goed , 'een onbevleete en onverderfelijke erfenis , en een . eeuwige **blijdschap** zal daar op uwe hoofden zijn; het zal zijn verzadigingen der vreugde en de liefelijkheden aan **Gods** regterhand **eeuwiglijk** en' altoos. Amen !

Nazang : Ps. LXXIII: 13.

HET ZALIG UITEINDE DER VROOMEN, EN HET
RAMPZALIG UITEINDE DER GODDELOOZEN,
VERTOOND IN DE GESCHIEDENIS VAN
DEN RIJKE MAN EN LAZARUS,

NAAR

LUK. XVI: 19—31.

DOOR WIJLEN

B. SMYTEGELT.

IN ZIJN ERW. LEVEN GETROUW BEDIENAAR DES EVANGELIUMS
TE MIDDELSBURG.

DERDE LEERREDE,

*Handelende over het zalig uiteinde van den armen en
miskenden Lazarus, tot troost der vromen tegen
hun dood, naar vers 22,*

NAAR DEN TWEEDEN DRUK.

TE AMSTERDAM, BIJ
J. H. DEN OUDEN.

Is ook te bekomen bij
G. VAN PEURSEM,
In de Nieuwe Spiegelstraat, bij de Kerkstraat.

1837.

Prijs 10 Cents.

THE UNIVERSITY OF CHICAGO
LIBRARY

1977

1977

1977